

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Bonis Operibus Docto. Martini Lutheri Liber

Luther, Martin

Vuittemberge, 1521

VD16 L 7151

Secvndo.

urn:nbn:de:hbz:466:1-33333

Prima tabu-
la Mofi.

In primo est præceptum quomodo sese cor nostrum erga deum cogitationibus habere debeat. In secundo quemadmodum os verbis. In hoc vero tertio præcipitur, quales nos exhibere oporteat deo operibus. Et hæc est prior & dextera tabula Mofi, in qua hæc tria præcepta sunt scripta, hominem in dextero latere regentia, hoc est, in eiusmodi rebus quæ ad deum attinent, & in quibus deus cum eo, & ipse cum deo habet cõmerciũ & consueudinẽ, sine medio vllius creaturæ. Prima igitur huius præcepti opera sunt crassa, & sensibilia, quæ vere seruitutem diuinã appellamur. Vt sunt missas audire, orare, sermones audire diebus festis. Secũdum hæc opinionem per pauca sunt in hoc præcepto bona opera. Ad hæc, nisi in dei amore, gratia, fiducia, & fide proficiscuntur, nihil sunt penitus, sicut supra dictũ est. Quapropter bene esset, minus esse dierum festorum, quando eorum opera nostris temporibus, pene plerumque deteriora sunt operibus profestorum, & cõmuniũ, oclãdo, detorãdo, potãdo ludẽdo, & alijs malis factis. Præterea & missæ & sermones sine omni meliõre fruge aut diũtur, & orationes sine fide dicuntur. Fere em̃ sic fit, vt putemus satis factũ, vbi missam oculis vidimus, & orationem ore diximus, ita exterius primoribus quod dicitur digitiũ transeuntes, non cogitamur aliquid ex missa in cor concipiendũ, aliquid doctrinæ ex sermone mutandum, aliquid oratione petendum, flagitandum, & expectandũ. Quamquã hic maxima culpa est episcoporum & sacerdotum, vel eorum quibus prædicandi munus est iniunctũ, quod Euangelium non prædicant, quod homines non docent quod missas videre, sermones audire, & orare debeant. Quare hæc tria opera paucis interpretabimur.

SECUNDO.

Vsus missæ.

¶ In missa opus est, vt ibi corde intersumus. Tunc autẽ ibi corde intersumus, quando fidem in corde exercemus. Hic oportet a nobis numerari & põderari verba Christi, quibus missam instituit, dicens: Accipite & comedite, hoc est corpus meum quod pro vobis tradetur. Similiter & super calicem. Accipite & bibite ex eo omnes. Hic est calix noui & eterni testamenti in meo sanguine, qui pro vobis & pro multis effundetur in remissionẽ peccatorum. Hoc facite quotienscunq; feceritis in meam cõmemorationem. His enim verbis Christus exequias vel anniuersarium instituit, sibi cottidie seruandum in tota Christianitate. Atq; adeo fecit solẽne, legitimum, opulentum, & grande testamentũ, quo legauit & ordinauit non census, pecunias, & bona temporalia, sed remissionem omnium peccatorum, gratiam, & misericordiam, & vitam

& vitam eternā. Ut quicumq; ad has veniunt exequias, hoc testa-
 mentum habeant, & super hoc obijt, per quod id testamentum
 firmum & irrevocabile factum est. In cuius signum & annunciat-
 ionem, loco literarum & sigilli reliquit hic suum propriū cor-
 pus sub pane & vino. Hic ergo nunc opus est, ut homo primū
 opus huius p̄cepti bene exerceat, ne quid dubitet id sic certo esse,
 & sinat hoc testamētum sibi certum esse, ne Christum faciat mē-
 daceum. Nam quid aliud est si ad missam stans, neq; cogites, neq;
 credas, tibi Christum per suum testamentum legasse & dedisse
 remissionem omnium peccatorū, quam ac si diceres, Nescio,
 vel non credo verum esse, mihi remissionem peccatorū meorū
 hic legatam & datam esse? O quantum iam est missarū in mun-
 do! Quam pauci autem audientes eas eiusmodi & fide & vsu.
 Quo deus graviter offenditur. Itaq; nemo potest vtiliter interesse
 officio missæ, nisi sit vel in aduersitatibus, tentationibus & desi-
 derio diuinę gratiæ: vel qui libenter peccatis suis velit liberari, v^p
 si in malo est proposito, ut tamen sub missa sese cōmoret, & des-
 sideriū assequatur huius testamētū. Ideoq; olim publici & no-
 torij peccatores non permittēbantur interesse missæ. Hac ergo si-
 de recte procedente, non potest fieri quin cor hominis hoc testa-
 mento exhilaratum in amore dei caleat & liquatur. Tum sequi-
 tur laus & gratiarum actio dulci corde. Vnde Missa græce
 εὐχαριστία Eucharistia, hoc est gratiarum actio siue gratitudo
 dicitur, quod deum laudamus gratias agentes pro tali cōsolato-
 rio, diuine, & beato testamento. Quemadmodum laudat, gratias
 agit, & letatur, cui insignis & fidus amic⁹ mille vel plures aureos
 legauit. Quamquam Christo sepenumero accidit quod legato-
 ribus facientibus aliquot suo testamēto diuites, qui ipsorū vicis-
 sim ne meminerint quidem vnq; neq; laudantes, neq; gratias a-
 gentes. Sic fiunt hodie nostrę missę, ut tantum fiant, nobis inte-
 rim incertis & ignorātib; ad quid profint, vel quare fiant. Quę
 res facit ut neq; gratias agentes, neq; diligentes, neq; laudantes, ad
 missas aridi & duri perseueremus, nostris preculis & oratiunculis
 contenti. De qua re & alias plura.

TERTIO.

¶ Sermones nihil aliud esse conueniebat quam annunciatio-
 nem huius testamētū. Sed quis possit audire nemine p̄dicatē?
 Nunc enim ne hi quidem intelligunt hoc testamentum quorum
 est officium p̄dicare. Itaq; sermones exspectantur & dirigan-
 tur in fabulas nihili & nugatorias, sicq; Christo i obliuionē ve-
 niente, accidit nobis perinde atq; illis. 4. Regum. 7. Vidēbis &

Adnūciatio
 testamētū iu
 missa.

E